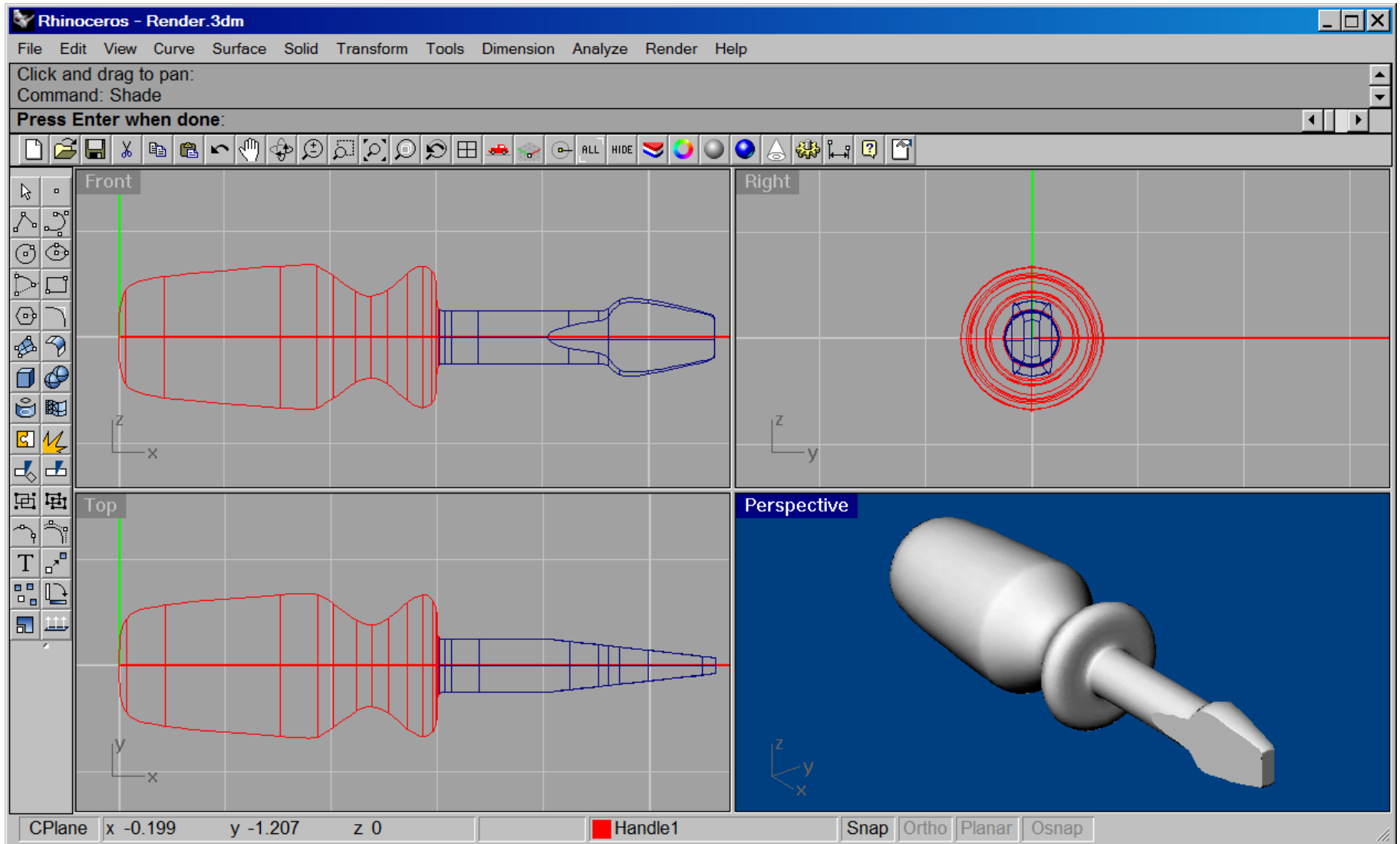
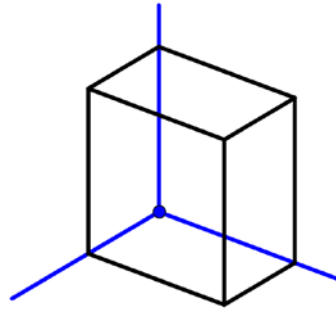

Vybrané promítací metody

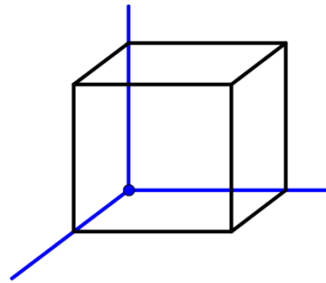

Názorné zobrazení

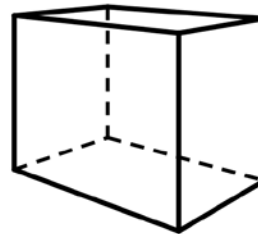
Axonometrie
(kolmá axonometrie)

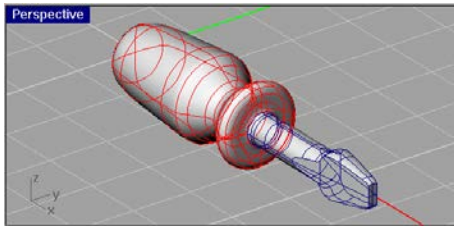

Kosoúhlé promítání

Perspektiva

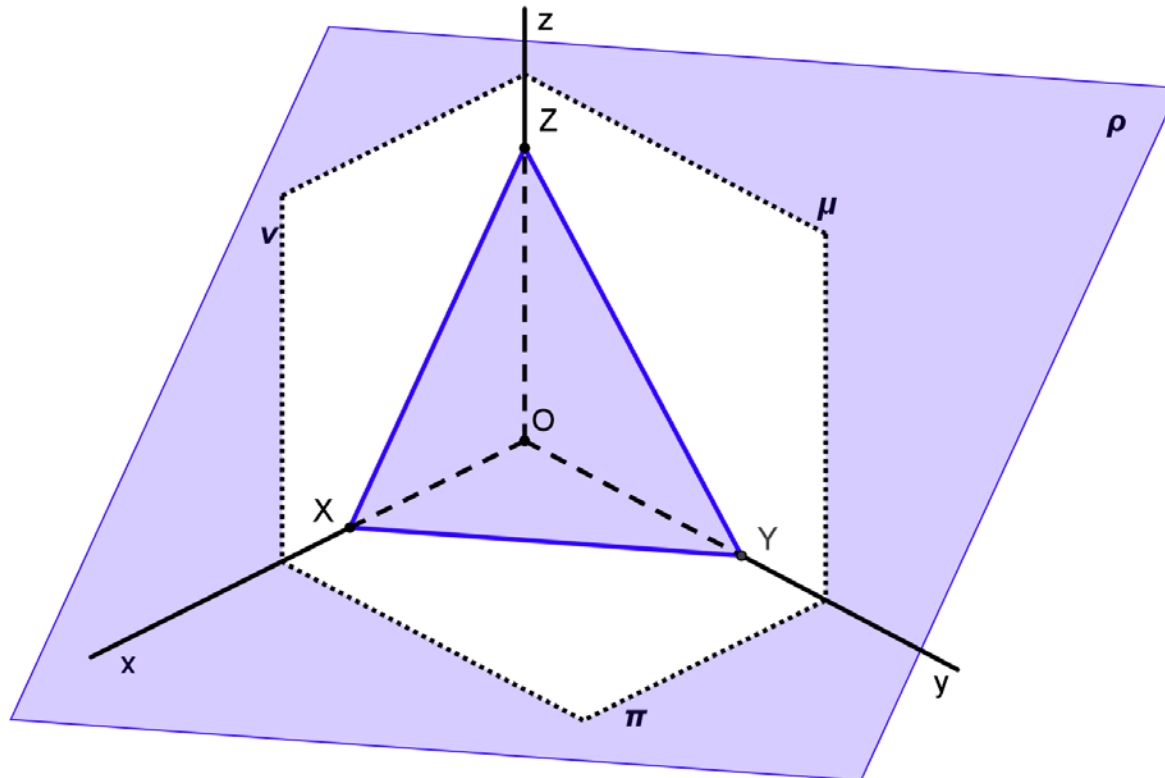
Axonometrie

http://en.wikipedia.org/wiki/Axonometric_projection

Axonometrie

- rovnoběžné promítání (pravoúhlé i kosoúhlé) na tzv. axonometrickou průmětnu ρ , která je různoběžná se všemi třemi souřadnicovými rovinami π , ν , μ .

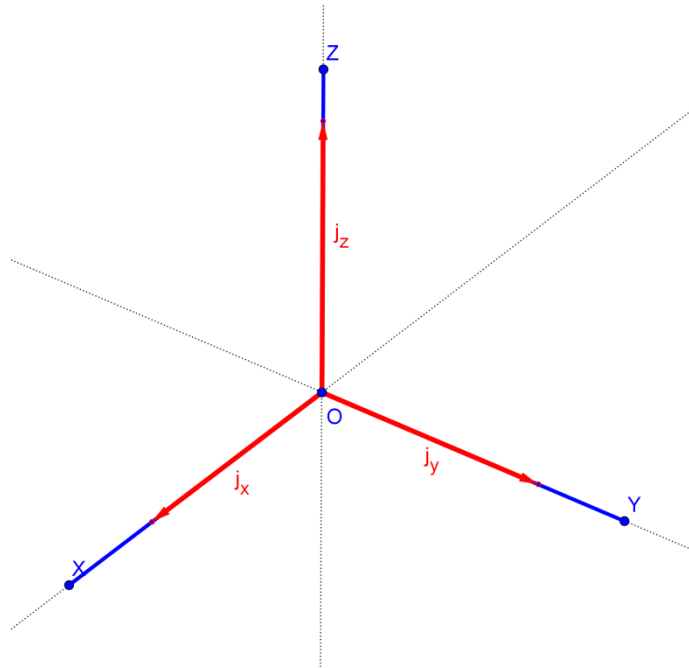

Poznámka: Pojmem axonometrie budeme rozumět **pravoúhlou axonometrii**.

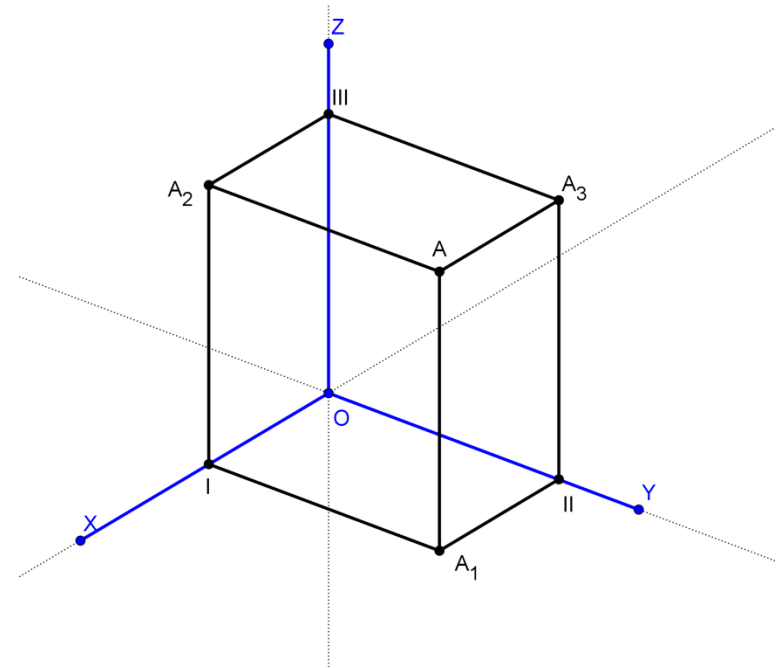
Axonometrie

Osy x , y , z soustavy souřadnic se v axonometrii promítají do tří různých přímek.

Pravoúhlý trojhran

Souřadnicový kvádr

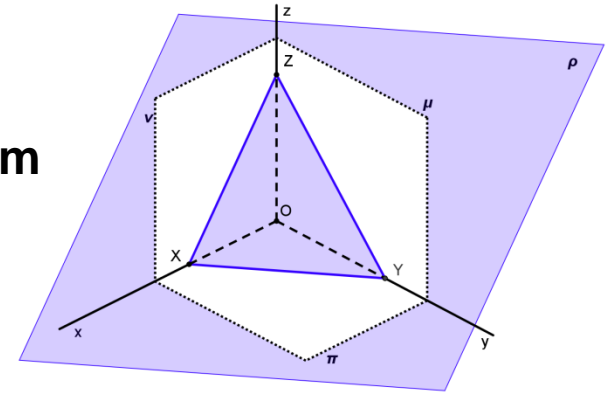
Pohlkeova věta: Tři úsečky v rovině se společným koncovým bodem a neležící na jedné přímce, můžeme považovat za rovnoběžný průmět tří navzájem kolmých, shodných úseček se společným koncovým bodem v prostoru. [\[Karl Pohlke\]](#)

Axonometrie

Zadání axonometrie

Axonometrii můžeme zadat **axonometrickým osovým křížem** a **axonometrickými jednotkami**.

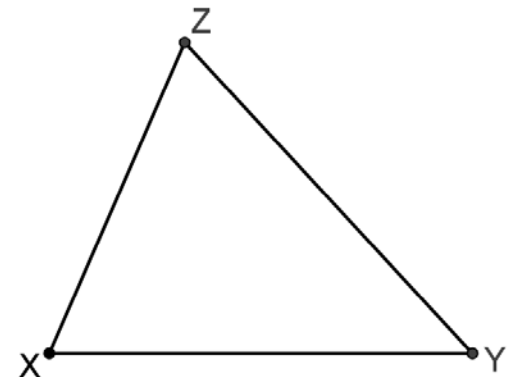
Většinou ji však zadáváme prostřednictvím tzv. **axonometrického trojúhelníku XYZ**.

Axonometrický trojúhelník

- se zobrazuje ve skutečné velikosti,
- je vždy ostroúhlý a
- souřadnicové osy se promítají do jeho výšek.

ÚKOL: V axonometrii, která je zadána axonometrickým trojúhelníkem XYZ o stranách 5, 4, 5 (v pořadí stran x, y, z), sestrojte axonometrický průmět kvádru o hranách 3, 5 a 6.

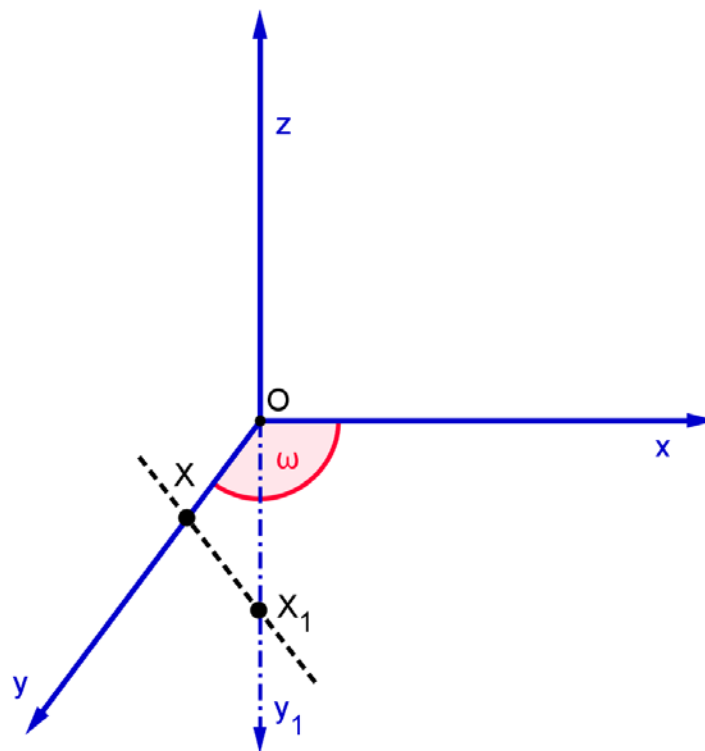
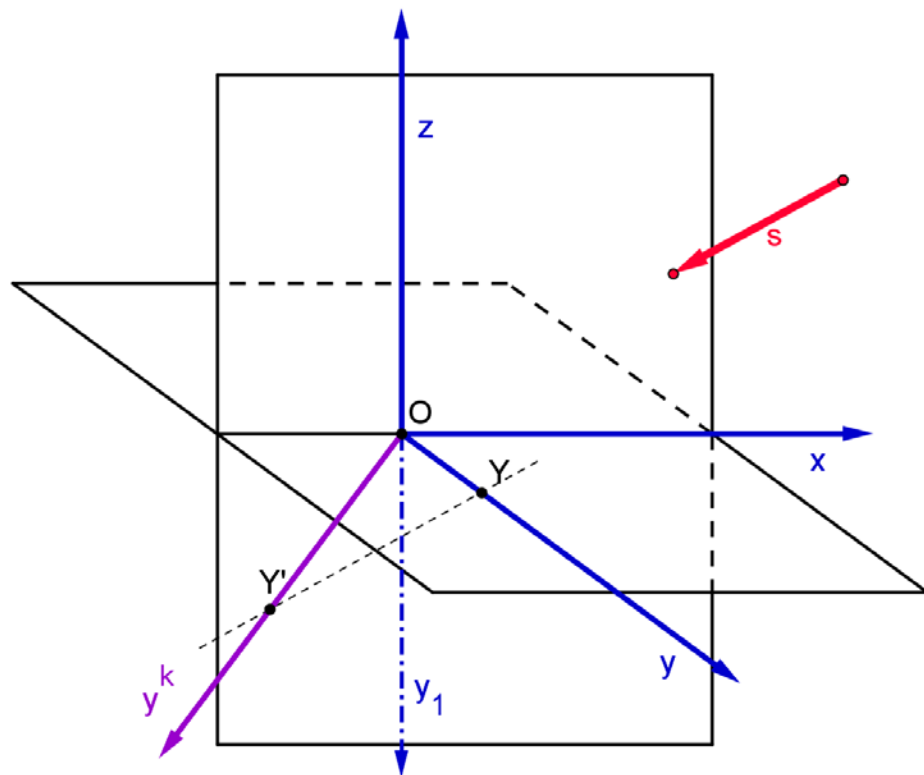

Kosoúhlé promítání

- rovnoběžné promítání na průmětnu, která je ztotožněna s jednou ze souřadnicových rovin π (půdorysna), ν (nárysna), μ (bokorysna). Směr promítání přitom není rovnoběžný se žádnou ze souřadnicových os.

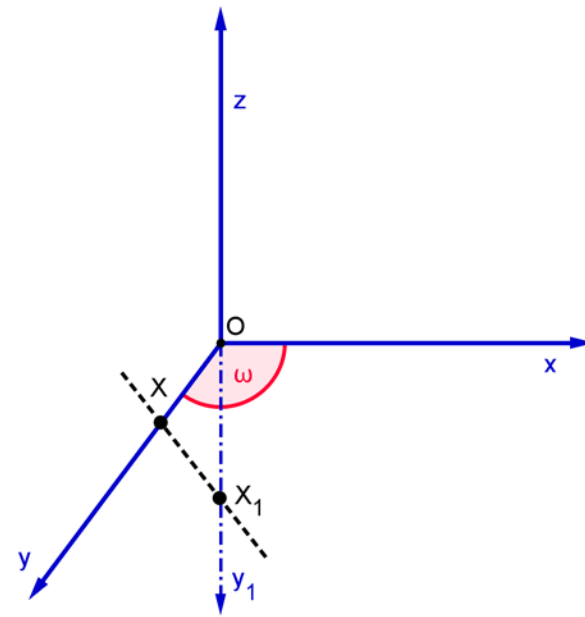
Průmětnou je nárysna:

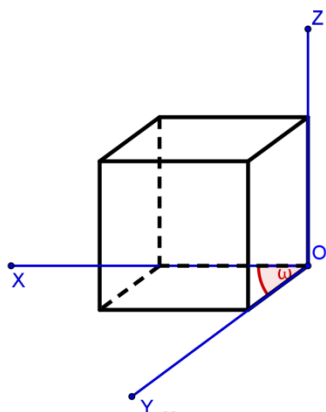
Kosoúhlé promítání

Zadání kosoúhlého promítání

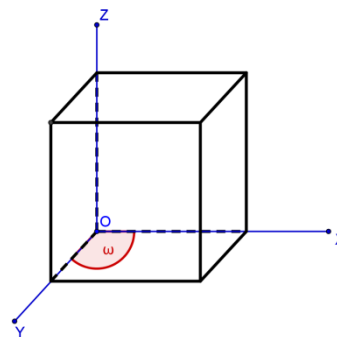
Kosoúhlé promítání zadáváme úhlem zkosení ω a poměrem zkreslení q (též kvocient nebo koeficient změny), $q=|XO|/|X_1O|$.

Podle velikosti úhlu ω rozlišujeme různé druhy kosoúhlých obrazů (nadhled zprava, nadhled zleva, podhled zleva, podhled zprava).

Pravotočivá soustava

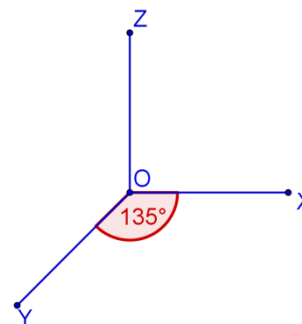
Levotočivá soustava

ÚKOL: V kosoúhlém promítání, které je zadáno úhlem zkosení $\omega=120^\circ$ a poměrem zkreslení $q=3/4$, sestrojte kosoúhlý průmět bodu $A=[3,8,5]$ (použijte levotočivou s.).

Kosoúhlé promítání – vybrané druhy

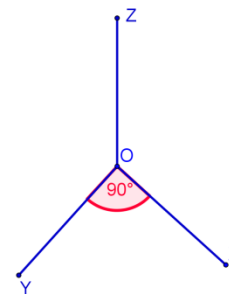
a) Kavalírní perspektiva

průmětnou je v , $\omega = 135^\circ$, $q = 1$ (izometrie)

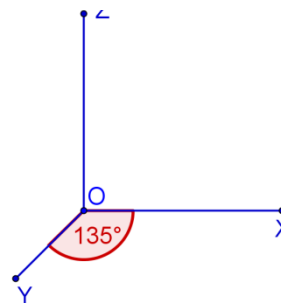
b) Vojenská perspektiva (plánometrie)

průmětnou je π , $\omega = 135^\circ$, $q = 1$ (izometrie)

c) Volné rovnoběžné promítání

$\omega = 135^\circ$, $q = 1/2$

Podle axonometrických jednotek rozlišujeme:

ISOMETRIE ($j_x=j_y=j_z$), DIMETRIE ($j_x=j_y \neq j_z$ apod.), TRIMETRIE ($j_x \neq j_y \neq j_z \neq j_x$)

Názorné promítání - ÚKOL

ÚKOL: Zobrazte kvádr o rozměrech 3, 4 a 5 cm prostřednictvím těchto promítání:

- a) Volné rovnoběžné promítání.
- b) Kosoúhlé promítání (150° , $\frac{3}{4}$).
- c) Kavalírní perspektiva ($\omega = 135^\circ$).
- d) Vojenská perspektiva ($\omega = 135^\circ$).

(Dle vlastního uvážení zvolte pravotočivou nebo levotočivou soustavu souřadnic)

Slabiny axonometrie (tj. i kosoúhlého promítání)

U rovnoběžného promítání nezávisí velikost objektů na jejich vzdálenosti.

M.C. Escher: Waterfall

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Escher_Waterfall.jpg

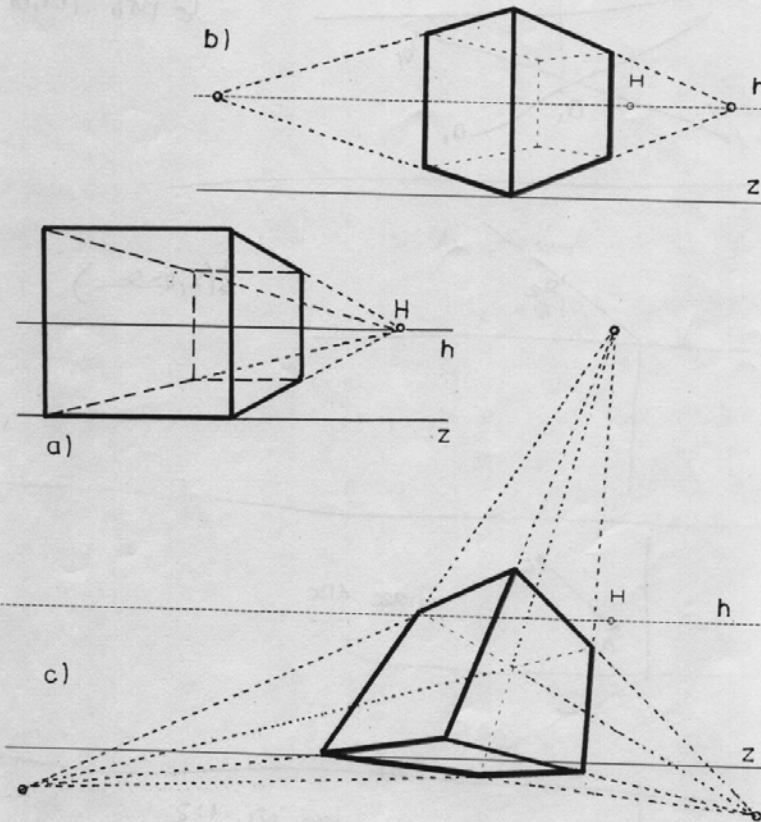
Perspektiva

6.5 Druhy perspektivy

Zobrazovaný objekt často stojí na základní rovině - krychle (obr.6.15 a,b). Pokud má objekt stěnu v rovině rovnoběžné s perspektivní průmětnou, mluvíme o **průčelné (jednouběžňkové)** perspektivě, obr.6.15a

Pokud má objekt pouze některé hrany rovnoběžné s perspektivní průmětnou, mluvíme o **nároční (dvouběžňkové)** perspektivě, obr.6.15b.

Pokud je objekt v obecné poloze k perspektivní průmětně, mluvíme o **tříběžňkové** perspektivě obr.6.15c.

Obr.6.15

M. Kargerová: Deskriptivní geometrie

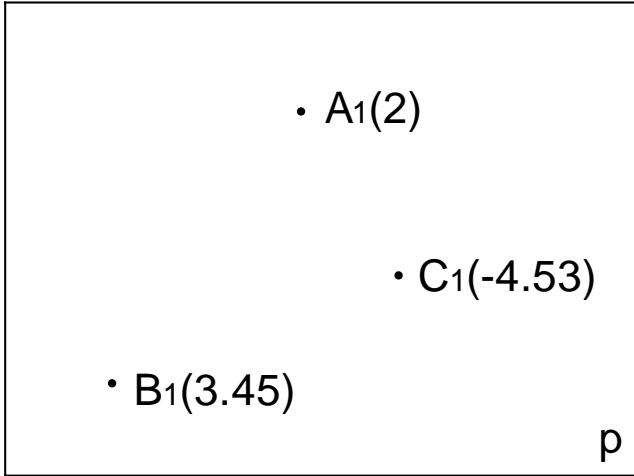
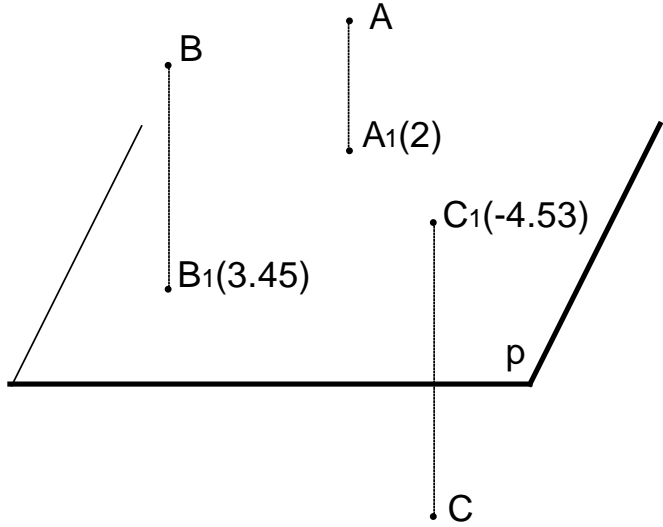
Zdroje informací o perspektivě:

<http://mdg.vsb.cz/jdolezal/StudOpory/Geometrie/ZobrazovaciMetody/LinearniPerspektiva/LinearniPerspektiva.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/Perspective_%28graphical%29

<http://www.gimp.cz/484/perspektiva-v-kostce/>

Pravoúhlé promítání na jednu průmětnu - kótované promítání

Pravoúhlé promítání na dvě kolmé průmětny

- Mongeovo promítání

